

AGENTSCHAP NATUUR & BOS

Vlaamse overheid

Adviezen en Vergunningen
Antwerpen
Lange Kievitstraat 111-113 bus 63
2018 ANTWERPEN

Gemeente Boechout
Dienst omgevingsvergunningen

T 03 224 63 14
aves.ant.anb@vlaanderen.be

**Kenmerk vergunningverlenende
overheid**
2021047506

Ons kenmerk
21-207384

Datum advies
zie datum ondertekening

Vragen naar
aves.ant.anb@vlaanderen.be

Telefoonnummer
03 224 63 14

BETREFT: Uw adviesaanvraag tot aanvraag van een omgevingsvergunning

Onderwerp

Holleweg: vellen dreefbomen

Datum van ontvangst

08-04-2021

Aanvrager(s)

Naam Reynald Moretus Plantin de Bouchout
Adres Hof Van Boechout 5 te Boechout

Situering totale aanvraag

BOECHOUT 1 AFD/BOECHOUT, Sie c, nr(s) 0001/00_000

Ruimtelijke bestemming

agrarische gebieden, woongebieden en parkgebied

Beschermingsstatus

Niet in VEN, habitatrictlijn- of vogelrichtlijngebied gelegen.

Biologische waarderingskaart

kbf

Rechtsgrond

Dit advies wordt verstrekt door het Agentschap voor Natuur en Bos op basis van de volgende wetgeving:
Artikel 35. § 4 Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Artikel 38/3 Besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Artikel 23 Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot de soortenbescherming en soortenbeheer.

Bespreking aanvraag

De aanvraag omvat het vellen van alle dreefbomen ter hoogte van de Holleweg te Boeichout. In het aanvraagdossier zijn twee VTA-analyses toegevoegd welke relevant zijn voor de beoordeling tot het al dan niet vellen van de dreefbomen.

Op basis van deze VTA-analyses heeft ons agentschap in kader van de aanvraag tot omgevingsvergunning opnieuw een terreinbezoek uitgevoerd op 16 april 2021, enerzijds om de laatste toestand van de bomen te onderzoeken en anderzijds om na te gaan of de VTA-analyses terdege zijn uitgevoerd. Hierbij werd gekeken naar de vitaliteit van de boomkruin, zoals dood hout, twijg- en takbezetting, ontbrekende gesteltakken, takken die opvallend uit de gesloten kroon uitsteken.

Uit dit terreinbezoek blijkt dat de VTA-analyses als dusdanig naar behoren werden uitgevoerd en een relevante steekproef zijn voor de gehele dreef. Meer zelfs, op basis van het terreinbezoek werd vastgesteld dat wij - rekening houdende met mogelijke risico's op (menselijke en materiële) schade de vitaliteit van een aantal bomen lager inschatten dan als aangeven in de betreffende VTA-analyses.

Op basis van deze gegevens schatten wij dat het aantal risicobomen (die best dienen weggenomen worden) ongeveer 1/4de bedraagt van de dreef. Vanuit dreefbeheer wordt in principe als maatstaf ca 1/3de genomen om tot integrale velling over te gaan. Het gaat hier echter om een richtinggevend cijfer, waarbij volgende redenen vastgesteld worden waarom in casu van dit richtinggevend cijfer ons inziens kan afgeweken worden.

- Het gaat hier om een beukendreef. Bij het wegnemen van alle risicobomen, bestaat er enerzijds een groter risico op windval bij bepaalde windrichtingen en anderzijds een groot risico op schorsbrand. Het eerste is niet te vermijden. Het tweede kan men voorkomen door de stam van de resterende beuken afdoende te beschermen tegen schorsbrand (door bv. inwikkelen met jute). Hierbij dient afgewogen te worden of de kostprijs van deze ingreep opweegt tegen de beoogde baten (zijnde behoud van de beukendreef op dit moment).
- De risicobomen bevinden zich hoofdzakelijk tussen Konijnenbergstraat en Vredeborghstraat. Als men deze wegneemt, zal in dit gedeelte het hogervermelde richtinggevend cijfer (1/3de van de bomen) zeker gehaald worden, zodat vervanging van dit gedeelte sowieso aan de orde is. In principe is het mogelijk om enkel dit gedeelte integraal te vervangen, doch stelt zich dan de vraag naar wenselijkheid van dergelijke ingreep in het midden van een dreef. Het lijkt esthetisch en landschappelijk meer te verantwoorden om dreven gefaseerd van uiteinde naar uiteinde te vervangen. Dit heeft bovendien voordelen voor de jonge aanplant, die minder onderdrukt zal worden door de te behouden dreefbomen.
- Alhoewel het moeilijk is om voor dergelijke dreefbeplantingen een levensverwachting te geven, achten wij de kans groot dat binnen de 10 jaar verdere uitval zal ontstaan en/of een vitaliteitsreductie zullen ondergaan. Dit mede met de verhoogde kans op windval en de veranderende klimaatomstandigheden (waar beuk helaas meer gevoelig voor is dan andere boomsoorten), achten wij het aannemelijk dat op middellange termijn (10 à 20 jaar) het richtinggevend cijfer van 1/3de van de dreefbomen zal gehaald worden. Opnieuw blijkt dat eventueel behoud van de vitale bomen dient afgewogen tegen de verwachte levensverwachting van de heden nog vitale bomen.
- Beuken zijn (door hun oppervlakkig wortelgestel) zeer gevoelig voor worteldruk. De huidige beukendreef is in dat opzicht al zwaar verstoord, zoals kan waargenomen door de oneigenlijke wandelpaadjes tussen de bomen (vnl. aan de kant van het Moretusdomein). Bijkomend hebben ingrepen in het verleden (zoals aanleg van een oprit voor een naburige woning, herstellingswerken aan straat en nutsleidingen, het maken van oneigenlijke toegangswegen/paadjes vanaf naburige percelen tussen de dreefbomen) al de nodige schade veroorzaakt aan het wortelgestel van één of meerdere beuken, waarvan de impact soms pas jaren later waargenomen wordt.

- Er is aan gedacht om de beuken te beheren als veteranenbomen, waarbij de kruinen van de bomen ingenomen worden. Dit is echter een zware investering en er is weinig ervaring met veteraanbomensnoei van een beukendreef. Het is bovendien zo dat de geplande veteraanbomensnoei enkel zin heeft bij vitale bomen die een goede takaanwas kennen en stabiel zijn. Dit laatste is helaas niet meer op de volledige beukendreef te waarborgen (zo zijn enkele bomen aangetast door zwammen, met onder meer tonderzwam).
- Los van bovenstaande vaststellingen heeft beuk ook een bijkomend zwakte, zijnde dat zij in drogere periodes (welke helaas meer voorkomen door de klimaatverandering) zware takken kunnen afstoten. Dit afstoten gebeurt heel plots en er kunnen bijgevolg ook geen maatregelen genomen worden om de veiligheid van de weggebruikers te garanderen. In de dreef is dit verschijnsel al enkele keren waargenomen (echter op dit moment nog zonder noemenswaardige schade tot gevolg).

Op basis van bovenstaande argumenten kan vastgesteld worden dat het vellen of behouden van de dreef geen exacte wetenschap is. Op basis van bovenstaande argumenten zijn wij van oordeel dat het valabel is om deze beukendreef (onder voorwaarden) integraal te vellen, ondanks dat de werkelijke verhouding tussen vitale en risicobomen slechts 1/4de (in plaats van 1/3de – zie bovenstaand richtinggevend cijfer) bedraagt.

Het is belangrijk dat na het vellen een volwaardige herbepanting wordt voorzien, dit op korte termijn. Hierbij dient rekening gehouden te worden met volgende:

- Soortenkeuze:
Er wordt voorgesteld om aan te planten met wintereik. De soortenkeuze kan aanvaard worden.
- Aantal bomen:
Er wordt een evenwaardig aantal bomen aangeplant als voorheen, zij het in een verschoven plantverband.
- Plantmaat:
Er wordt een plantmaat van maximaal 12-14 voorgesteld. Gezien de landschappelijke waarde van de dreef is een grotere plantmaat (minstens 14-16) aan te bevelen.
- Plantperiode:
Het is sterk aanbevolen de periode van kapping en de periode van aanplanting nauw op elkaar aan te sluiten. Het is minimaal noodzakelijk om het plantseizoen na kapping integraal te herplanten.
- Bescherming van de nieuwe aanplanting:
De aanvrager dient alle nodige voorzorgsmaatregelen te nemen met het oog op het welslagen van de nieuwe aanplant. Dit veronderstelt niet alleen een met zorg uitgevoerde aanplanting met kwalitatief degelijk plantgoed, maar ook het gebruik van een steunpaal of wortelverankering en het aanbrengen van een bescherming tegen wildvraat (indien risico hierop bestaat). De nieuwe aanplanting dient afdoende beschermd te worden tegen oneigenlijke betreding: in die zin is het aangewezen om een kruid- en struiklaag aan te brengen die betreding sterk kan beperken, dit in combinatie met een afsluiting rondom de aanplant.
- Ondergroei bomen
Het is noodzakelijk om de aanwezige grondverdichting ongedaan te maken en om bodemverbetering toe te passen (met uitzondering van de zone met voorjaarsflora), enerzijds om de jonge bomen alle kansen te geven en anderzijds om natuurlijke aanwas van een kruid- en struikvegetatie mogelijks te maken. Het is sterk aangewezen om de bodem in te zaaien met extensief bloemenmengsel, zodat de bodemstructuur/bodemkwaliteit verder kan verbeteren. Langs de noordzijde komt lokaal voorjaarsflora voor. Hier is bodembewerking af te raden of te beperken tot een oppervlakkige bewerking.

Bespreking soortentoets

In functie van potentiële aanwezigheid van vleermuizen in de holtes in de beukenbomen, is een gespecialiseerd onderzoek uitgevoerd (zie bijlage studie vleermuizen in aanvraag). Daarbij is voor de potentiële verblijfplaatsen (welke slechts in beperkte mate aanwezig waren) de techniek van exclusie toegepast. Dit is een diervriendelijke methode waarbij vleermuizen wel uit de holte kunnen, maar niet meer in de holte kunnen vliegen.

Het verdwijnen van deze holtes heeft geen significante impact op de vleermuizenpopulatie, aangezien vleermuizen in de praktijk foerageren/verblijven tussen verschillende holtes in bomen, welke in het gehele bosdomein van de aanvrager (aansluitend bij de dreef) voorradig zijn.

Het Agentschap voor Natuur en Bos stelt vast dat de vergunningsaanvraag/vergunningsplichtige activiteit bijgevolg niet in strijd is met de beschermingsbepalingen ten aanzien van vleermuizen zoals bepaald in het Soortenbesluit van 15/05/2009.

Ook vogels zullen de bomen gebruiken in functie van voortplanting (hetzij in de kruin, hetzij in de boomholtes). Gezien de impact van de aanvraag is het niet aangewezen om enige kapping uit te voeren in de periode van 1 maart tot 1 juli.

Het Agentschap voor Natuur en Bos stelt vast dat de vergunningsaanvraag/vergunningsplichtige activiteit onder deze voorwaarde niet in strijd is met de beschermingsbepalingen ten aanzien van vogels zoals bepaald in het Soortenbesluit van 15/05/2009.

Conclusie

Op basis van bovenstaande uiteenzetting verleent het Agentschap voor Natuur en Bos een gunstig advies mits naleving van de volgende voorwaarde(n):

1. De velling dient uitgevoerd te worden in de periode van 1 juli tot 1 maart (zijnde buiten de schoontijd voor vogels van 1 maart tot 1 juli).
2. Voor aanplanting dienen de nodige groundbewerkingen (over de volledige dreefzone) uitgevoerd te worden, enerzijds voor het verminderen van de bodemverdichting en anderzijds voor het verbeteren van bodemkwaliteit (bemesten indien nodig). Langs de noordzijde komt lokaal voorjaarsflora voor. Hier is bodembewerking af te raden of maximaal te beperken tot een oppervlakkige bewerking.
3. Een heraanplanting dient uitgevoerd als aangeduid op het inplantingsplan nieuwe toestand, dit als voorgesteld met wintereik. De minimum plantmaat bedraagt minimaal 14-16 (ipv. maximaal opgegeven plantmaat 12-14). De aanplanting dient uitgevoerd te worden in het plantseizoen dat aansluit bij de vellingsperiode.
4. De volledige dreefzone dient éénmalig ingezaaid te worden met een extensief (bodemverbeterend) bloemenmengsel.
5. De aanvrager neemt alle nodige voorzorgsmaatregelen met het oog op het welslagen van de nieuwe aanplant. Dit veronderstelt niet alleen een met zorg uitgevoerde aanplanting met kwalitatief degelijk plantgoed, maar ook het gebruik van een steunpaal of wortelverankering en het aanbrengen van een bescherming tegen wild- en/of veevraat.
6. De nieuwe dreefbeplanting dient integraal en afdoende uitgerasterd te worden tot de aanwezige verharde wegeenis, zodat betreding van de aanplanting vermeden wordt. Wij raden aan gebruik te maken van kastankehouten hekwerk.
7. Er dient aandacht te zijn voor nazorg. Het is belangrijk om bij de eerste waarneming van wildschade bijkomende beschermingsmaatregelen te voorzien. Het plantgoed dient eveneens regelmatig nagezien te worden op droogtestress: regelmatig water geven (zeker bij droog en zonnige periodes) is noodzakelijk. Het is aanbevolen in droge perioden na te gaan of de bodem voldoende diep vochtig genoeg is voor de vitaliteit van de bomen.
8. Bij uitval dient het eerstvolgende plantseizoen de opengevallen plaats terug te worden ingevuld, dit tot alle nieuw aangeplante dreefbomen in volle wasdom en vitaal zijn.

De vergunningverlenende overheid kan de vergunning slechts toekennen mits naleving van deze voorwaarden.

Onderstaande direct werkende normen zijn hierbij van toepassing:

Artikel 13§4, artikel 13§5 en artikel 16 Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21.10.1997

Artikel 10 en artikel 14 Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer van 15.05.2009

Artikel 7 en artikel 8 Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21.10.1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 23.07.1998

Onderstaande doelstellingen of zorgplichten zijn hierbij van toepassing:

Artikel 14 §1 en artikel 29 Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21.10.1997

Hoogachtend,

Els Wouters,
Adjunct-directeur Adviezen en Vergunningen Antwerpen